

Каталог - 2018

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. Сковороди
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А. С. МАКАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ХАРКОВА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПРІЯННЯ РОЗВИТКУ СИМВОЛДРАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ РОЗВИТКУ «ЛАДО»**

*З нагоди 110-річного ювілею Л.І. Божович (1908-1981),
115-ї річниці з дня народження П.І. Зінченка (1903-1969)
та О.М. Леонтьєва (1903-1979)*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Каталог психотехнологій; тези доповідей)**

27 жовтня 2018 року

Харків – 2018

УДК 159.9.07
ББК 88

Рецензенти:

Кузнєцов Марат Амірович, доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Панок Віталій Григорович, психологічних наук, професор, директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи

Романовський Олександр Георгійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного технічного університету «ХПІ»

*Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
протокол № 7 від 25.10.2018 року*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 27 жовтня 2018 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2018. 304 с.

ISBN 978-617-7645-34-3

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції **«ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ»**, метою якої було висвітлення в рамках профорієнтації та просвітництва новітніх розробок у галузі психотехнологій, представлених на теренах України.

Перша частина збірника містить **Каталог психотехнологій** новітніх авторських розробок розвивальних, психокорекційних, діагностичних, тренінгових програм, методик, технік тощо, інформація про які подана у вигляді анотацій.

У другій частині розміщено тези доповідей, які містять результати науково-практичних розробок учасників конференції.

Матеріали конференції віддзеркалюють результати сучасних досліджень у галузях теоретичної та прикладної психології.

Для науковців, викладачів, аспірантів та магістрантів, студентів гуманітарних спеціальностей, практичних психологів, вихователів, соціальних та медичних працівників.

Матеріали друкуються в авторському варіанті з правками редакції.

ISBN 978-617-7645-34-3

УДК 159.9.07
ББК 88

© ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2018
© Колектив авторів, 2018
© Сльчанінова Т.М. (оформлення, Ψ-емблема), 2018
© Фоменко К.І. (обкладинка), 2018

ЗМІСТ

Частина 1. КАТАЛОГ ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

Аркатова О.С. Мсихологічна програма формування життєвих стратегій підлітків «Моє майбутнє».....	13
Балинська М.В. Комплекс психологічних технік та вправ з профілактики емоційного вигорання та формування здоров'язберігаючої компетенції.....	15
Бацилєва О.В., Астахов В.М., Пузь І.В. Комплексна програма психологічного супроводу вагітних.....	16
Березка С.В. Програма «Психокорекція поведінкових розладів дітей дошкільного віку з порушенням інтелектуального розвитку засобами арт-терапії».....	20
Большакова А.М. Психологічна трансформаційна гра з елементами тренінгу «Закони Всесвіту».....	21
Вдовіченко О.В. Тест суб'єктивної оцінки ситуацій як невизначених/небезпечних ...	21
Гордиенко-Митрофанова І.В., Кобзева Ю.А. Концепція створення техніки терапевтичного юмора.....	22
Гордиенко-Митрофанова І.В., Кобзева Ю.А., Зуєв І.А., Силина А.П. Опитувальник ігрової компетентності.....	23
Дворніченко Л.Л. Технологія самостійної роботи з курсу «Основи психологічного консультування».....	24
Дворовенко І. В. Комплекс корекційно-розвивальних вправ для індивідуальних занять з учнями 6-8 років із затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивного навчання.....	25
Дюченко В.В. Система психологічних тренінгів з формування та розвитку стресостійкості у працівників поліції на етапі фахової підготовки	26
Жданюк Л.О., Лукова С.В. Тренінговий курс «Психологічна готовність вчителів перших класів закладів освіти до впровадження Концепції «Нової української школи».....	27
Жукова Л.В., Трушик О.В. Скринінгова методика діагностики сумісної уваги у дітей раннього віку.....	29
Зарудська Т.А. «Чарівна Пісочна країна» (розвивальна програма з використанням педагогічної пісочниці).....	30
Касумова О.С. Авторська Арт-терапевтична техніка яка служить засобом вільного самовираження і самопізнання.....	33
Крамченкова В.О. Методика «Дослідження соціально-психологічних установок щодо паління».....	34
Крамченкова В.О. Методика «Паління як заміщення психологічного голоду»	35
Крамченкова В.О. методика психодіагностики впливу паління на сімейне функціонування	36
Кузнецов О.І. Опитувальник духовних цінностей особистості	36
Лисечко М.В. Структурно-процесуальна модель формування рольової компетентності студентів	39
Ломакін Г.І. Система психологічного супроводу комбатантів з метою подолання та запобігання загостренню кризи середнього віку	40
Лукова С.В. Корекційно-розвивальна програма для підлітків «У світі власного Я» ...	47
Лукова С.В. Тренінг взаємодії в родинному колі.....	49

будь-які емоції людини, дає життєвий ресурс і допомагає заспокоїтися. При роботі із сіллю «включаються» фантазія та уява, формується відчуття зв'язку і контролю над власним внутрішнім світом.

Для роботи краще використовувати сіль «Екстра», дрібного помелу, клей ПВА в тюбику з носиком, вушні палички.

Психолог просить клієнта уявити, а потім намалювати клесм візерунок на задану тематику. Після завершення етапу малювання, візерунок ретельно засипають сіллю, і через кілька хвилин зайву сіль струшують в тарілочку. Після цього у клієнта важливо дізнатися, які емоції викликає його робота. І на завершення пропонується розфарбувати свій витвір мистецтва, використовуючи замість пензля вушні палички, які ретельно змочують у воді. Учасники, які спостерігають за рухами фарби уздовж ліній солі, уявно подорожують в світ своїх бажань, почуттів і можливостей – туди, де ми всі справжні.

МЕТОДИКА «ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ УСТАНОВОК ЩОДО ПАЛІННЯ»

МЕТОДИКА «ИССЛЕДОВАНИЕ СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ УСТАНОВОК ОТНОСИТЕЛЬНО КУРЕНИЯ»

TECHNIQUE «RESEARCH OF SOCIAL MENTAL SETS CONCERNING SMOKING»

© Крамченкова В.О., м. Харків

У основі методики «Дослідження соціально-психологічних установок щодо куріння» лежить поєднання якісної і кількісної оцінки соціально-психологічних установок щодо паління в суспільстві. При розробці експериментальної методики використовувалися наступні групи істинних і помилкових тверджень – наукові факти, половина з яких використовується в антитютюновій соціальній рекламі і міфи про позитивні сенси куріння, які широко представлені в суспільній свідомості.

Кількісна обробка результатів передбачає підрахунок вірних та помилкових відповідей за групами тверджень, які умовно позначені «антитютюнова соціальна реклама», «науковий факт» та «міфи про позитивні сенси паління». Сума хибних відповідей з груп тверджень «антитютюнова соціальна реклама» та «науковий факт» характеризує відкидання шкоди паління. Наступний етап обробки передбачає розрахунок показника «Адекватність сприйняття паління» за формулою: «Адекватність сприйняття куріння» = кількість вірних відповідей з блоку «антитютюнова соціальна реклама» + кількість вірних відповідей з блоку «науковий факт» – кількість хибних відповідей з блоку «міфи про позитивні сенси куріння». Якісний аналіз результатів спрямований на змістовний розгляд помилкових когніцій за смисловими блоками тверджень.

Соціально-психологічне вивчення паління дозволяє розкрити латентні соціальні механізми, що лежать в її основі, виявити

соціокультурний механізм залучення людини до паління, виявити тенденції розвитку тютюнопаління, з'ясувати ставлення різних груп до проблеми паління.

МЕТОДИКА «ПАЛІННЯ ЯК ЗАМІЩЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ГОЛОДУ»
МЕТОДИКА «КУРЕНИЕ КАК ЗАМЕЩЕНИЯ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО
ГОЛОДА»

TECHNIQUE «SMOKING AS REPLACEMENT OF PSYCHOLOGICAL HUNGER»

© Крамченкова В.О., м. Харків

Методика «Паління як заміщення психологічного голоду» є самостійним інструментом для визначення видів потреб курців, що задовольняються завдяки палінню. Методика базується на концепції Е. Берна про види психологічного голоду. У структурі методики виділяються наступні шкали:

Сенсорний голод – недостатність сенсорної стимуляції, бажання більших стимулів від органів чуття. Паління стимулюється видом, звуками, дотиками, запахом і смаком сигарет в якості додаткової винагороди.

Голод з визнання – недостатність людського тепла в контактах з іншими. Паління стимулюється бажанням отримати соціальне визнання, увагу до себе, прагненням об'єднуватися з іншими в справах і словах.

Голод контакту – недостатність задоволення комунікативних потреб, брак психологічної близькості з іншими, прагнення до довіри, скорочення дистанції, психологічного «погладжування». Паління стимулюється бажанням встановлювати неформальні довірливі контакти.

Сексуальний голод – недостатня задоволеність сексуальних потреб, прагнення до встановлення зв'язків з протилежною статтю. Паління виступає як сексуальний сигнал і як заміщаюча активність.

Структурний голод – голод по заповненню часу і регламентації життя. Основними стимулами паління виступають нудьга, паузи між справами, а також необхідність замаскувати потребу у перерві в діяльності (відпочинок, роздуми та інше).

Голод з інцидентів – суб'єктивна недостатність подій в житті, прагнення викликати інтерес, у тому числі, ризикованими діями. Стимулом паління виступає його негативна соціальна оцінка.

Інтерпретація результатів передбачає визначення характеристик незадоволених потреб особистості та їх заміщення завдяки палінню, типових ситуацій, що провокують паління та розкриття психологічного змісту тютюнової аддикції, як замішуючої активності. Дана психодіагностична методика відповідає сучасним вимогам до психометричного обґрунтування особистісних опитувальників та може бути використана для психодіагностики у структурі комплексної терапії нікотинової залежності.